

NOTA VOOR DE HEER MINISTER VAN JUSTITIE

In haar zitting van 17 september 1970 heeft de verenigde vergadering van de afdelingen van de Commissie uitspraak moeten doen over een klacht dd. 11 december 1969 tegen de Naamloze Vennootschap "ATELIERS DE CONSTRUCTIONS MECANQUES DE FOREST", die - volgens de klacht - in het Belgisch Staatsblad van 8 november 1969, onder het nummer 12.490, een bijeenroeping van een buitengewone algemene vergadering heeft gepubliceerd, met het oog op een statutenwijziging, waarvan volgens de bekendmaking de wijzigende tekst in het Frans zou moeten gesteld zijn.

Er blijkt uit het ingestelde onderzoek dat de maatschappelijke zetel en de enige exploitatiezetel van bedoelde maatschappij in België gevestigd zijn te DROGENBOS, randgemeente bedoeld bij artikel 7 van de S.W.T.

Anderzijds blijkt bij nazicht van het in het Belgisch Staatsblad gepubliceerde bericht dat de betwiste oproeping en agenda in het Nederlands gesteld waren, maar dat de voorgestelde statutenwijzigingen, waarvan de tekst in het Frans was ingelast in de agenda, in deze laatste taal dienden te geschieden.

De Commissie moest dus uitmaken in welke taal de bedoelde wijzigingen dienden te geschieden, om conform de bepalingen van de S.W.T. te zijn.

X

X X

./.

Krachtens artikel 52, § 1 van de S.W.T. gebruiken de nijverheids-, handels- of financiebedrijven, voor de akten en bescheiden, die voorgeschreven zijn bij de wetten en reglementen, de taal van het gebied waar hun exploitatiezetel of onderscheiden exploitatiezetels gevestigd zijn.

Geen enkel meningsverschil is in de Commissie gerezen in verband met de kwestie of de wijzigende bepalingen van de statuten van een vennootschap wel degelijk door de wet en de reglementen voorgeschreven akten of bescheiden zijn. De rechtspraak van de Commissie is ter zake bevestigend en deze rechtspraak is vast gebleven.

Daarentegen is een fundamenteel meningsverschil tot uiting gekomen in verband met de toepassing van artikel 52, § 1, waar het verwijst naar de taal van het gebied waar de exploitatiezetel van het bedrijf gevestigd is.

De vier aanwezige leden van de Franse afdeling hebben in casu geoordeeld dat de randgemeenten door de wetgever bij geen enkel taalgebied werden ingedeeld en dat zij, zoals bepaald in artikel 7, een afzonderlijk arrondissement uitmaken, begiftigd met een eigen regeling; dat dienvolgens een bepaling die naar de "taal van het gebied verwijst niet op die gemeenten van toepassing kan zijn, daar ter zake het in artikel 23 van de grondwet vervatte beginsel van de taalvrijheid moet toegepast worden.

De vijf leden van de Nederlandse afdeling, die inzonderheid verwijzen naar de talrijke bepalingen van de S.W.T., waarbij het fundamenteel nederlandstalig karakter van deze gemeenten vastgelegd wordt en naar de vroegere rechtpleging van de Commissie ter zake, hebben hunnerzijds geoordeeld dat de "taal van het gebied", waarnaar artikel 52 § 1 van de S.W.T. verwijst, slechts het Nederlands kan zijn.

Wanneer werd overgegaan tot de stemming over de vraag of de voorgenomen statutenwijzigingen, om conform de S.W.T. te zijn, verplicht in het Nederlands dienden gesteld te zijn, zijn dan ook twee tegengestelde meningen tot uiting gekomen : de vijf leden van de Nederlandse afdeling hebben bevestigend geantwoord, terwijl de vier leden van de Franse afdeling ontkennend antwoordden, daar deze leden van oordeel waren dat de vennootschap de vrije keuze had tussen het Nederlands en het Frans.

Daar de meerderheid uitsluitend bestond uit de stemmen van één enkele afdeling moet ik U, overeenkomstig artikel 9 van het statuut van 4 augustus 1969, een beknopte nota sturen, die de uitgebrachte meningen aangeeft.

X

X X

I. STANDPUNT VAN DE FRANSE AFDELING

De randgemeenten maken geen deel uit van het Nederlandse taalgebied; zij zijn een bijzondere entiteit, die met een eigen stelsel begiftigd is.

De afdeling voert ter zake de volgende argumenten aan :

A.- Argumenten geput uit de teksten van de wet van 2 augustus 1963 en de coördinatie van 18 juli 1966.

- 1) Artikel 2 van de S.W.T. heeft vier taalgebieden ingesteld : het Nederlandse taalgebied, het Franse taalgebied, het Duitse taalgebied en Brussel-Hoofdstad.

Artikel 3, § 1, omschrijft het grondgebied van het Nederlandse taalgebied; het omvat :

- 1) de provincies Antwerpen, Limburg, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen;
- 2) het arrondissement Halle-Vilvoorde;
- 3) het arrondissement Leuven.

De randgemeenten worden in deze opsomming niet vermeld.

§ 2, 2de lid vermeldt deze gemeenten slechts om ze met de bestuurlijke arrondissementen Brussel-Hoofdstad en Halle-Vilvoorde in een kiesarrondissement in te delen.

- 2) Artikel 7 van de S.W.T. anderzijds bepaalt uitdrukkelijk dat zij in een afzonderlijk arrondissement worden ingedeeld en begiftigd met een eigen regeling. De term "afzonderlijk" kan hier slechts betekenis hebben indien hij gebruikt werd om de zes gemeenten te onderscheiden van de vier gebieden, waarvan de grenzen door de wet werden vastgelegd.
- 3) Het door de wetgever van 1963 gevolgde plan voor het vaststellen van het stelsel dat op de plaatselijke diensten van toepassing is, is eveneens zeer kenschetsend. Waar het stelsel dat van toepassing is op de plaatselijke diensten van het Nederlandse, het Franse en het Duitse taalgebied enerzijds en dat van de plaatselijke diensten te Brussel-Hoofdstad anderzijds, respectievelijk bepaald is in afdeling I en afdeling II van hoofdstuk III van de wet van 2 augustus 1963, maakt het stelsel dat van toepassing is op de randgemeenten het voorwerp uit van andere bepalingen, die vervat zijn in een ander hoofdstuk van de wet, in casu hoofdstuk II, dat de taalgebieden betreft. Dit onderscheid werd nog duidelijker in het licht gesteld door de coördinatie van 18 juli 1966 : zo, inderdaad, dit keer het stelsel van de randgemeenten vervat is in hoofdstuk III van de S.W.T., heeft het er evenwel het voorwerp uitgemaakt van een bijzondere afdeling, afdeling IV, onderscheiden van afdelingen II en III, welke enerzijds betrekking hebben op de plaatselijke diensten van het Nederlandse, het Franse en het Duitse taalgebied en anderzijds op de plaatselijke diensten van Brussel-Hoofdstad.

- 4) Aangezien de taalwetgeving strikt moet geïnterpreteerd worden, kan geen argument gehaald worden uit de artikelen 23 e.v. van de S.W.T. om tot het besluit te komen dat die gemeenten een integrerend deel uitmaken van het Nederlandse taalgebied, waar zij bij de wet niet bij dat gebied werden ingedeeld. Zo bovendien de V.C.T. te waken heeft over de toepassing van de S.W.T. en wenken in dat verband kan geven, bestaat haar rol er niet in deze wetten te wijzigen of aan te vullen.

B.- Argumenten geput uit de parlementaire werkzaamheden van de wet van 2 augustus 1963.

De Franse sectie stelt ter zake vast :

- a) dat in het wetsontwerp (Parl. Besch. Kamer - Zitt. 1961-1962 - nr. 331 - 1) de zes gemeenten deel uitmaakten van het Nederlandse taalgebied. Met andere gemeenten o.m. gemeenten van het Franse taalgebied, waren zij begiftigd met een speciale regeling met het oog op de bescherming van hun minderheden.
- b) dat over deze formule in commissie geen akkoord bereikt werd, omdat de franstalige parlementsleden haar verwierpen. De Regering meende een oplossing te vinden door de inlijving bij Brussel-Hoofdstad voor te stellen. Ditmaal echter werd de formule van Vlaamse zijde verworpen.
- c) Het is om uit dit slop te geraken dat de tusseloplossing voorgesteld en aanvaard werd, die opgenomen werd in de wet van 2 augustus 1963, oplossing die de betrokken gemeenten zowel van het Nederlandse taalgebied als van Brussel-Hoofdstad uitsluit.

X

X

X

Om de verschillende hiervoren aangehaalde redenen is de Franse afdeling van oordeel dat de randgemeenten behoren tot geen enkel van de vier in artikel 2 van de S.W.T. opgesomde taalgebieden; dat dus, buiten de gevallen waar het taalstelsel dat op hen van toepassing is uitdrukkelijk door de wet werd geregeld, het beginsel van de taalvrijheid moet gelden, dat vervat is in artikel 23 van de grondwet; dat o.m., wanneer artikel 52, § 1 van de S.W.T. zich voor het vaststellen van de taalverplichtingen van de privébedrijven beperkt tot het vermelden van de taal van het gebied, dit artikel niet kan toegepast worden op de bedrijven die in de randgemeenten gevestigd zijn en dat bijgevolg, krachtens artikel 23 van de grondwet, deze bedrijven de vrije keuze hebben van de te gebruiken taal.

Van dit beginsel van de taalvrijheid zou slechts kunnen worden afgeweken door een wijziging van de bestaande wetgeving, wijziging, die, luidens het eenparig advies van de Franse afdeling, zou moeten voorafgegaan worden door een raadpleging van de betrokken bevolking.

II. STANDPUNT VAN DE NEDERLANDSE AFDELING

A.- Argumenten getrokken uit de rechtspraak van de V.C.T.

- 1.- Bij advies nr. 1500 van 21 oktober 1965 heeft de V.C.T. geoordeeld dat de randgemeenten, voor de toepassing van bepaalde artikelen van de S.W.T., moeten worden aangezien als behorende tot het Nederlandse taalgebied.

De ter zake ingeroepen overweging luidt als volgt :

"Overwegende dat uit het intern taalstatuut van die zes gemeenten, uit de talrijke verklaringen in het Parlement bij de totstandkoming van de wet van 2 augustus 1963 alsmede uit de opvatting van de wet van 30 juli 1963, houdende taalregeling in het onderwijs, en uit de wet van 9 augustus 1963 o.m. tot wijziging van het rechtsgebied van sommige gerechten, de Vlaamse aard van die randgemeenten is gebleken; dat het dus met het oog op de praktische toepassing van zekere artikelen van de wet van 2 augustus 1963 en met name de artikelen 10, 12, 16, 23, § 1, 24, § 1 25, § 1 26, 28, 33, 35 en 41 geboden is de gemeenten, bedoeld in artikel 7 van de wet van 2 augustus 1963, te behandelen als behorende tot het Nederlandse taalgebied onverminderd de toepassing van genoemd artikel 7";

- 2.- Sindsdien heeft de V.C.T. herhaalde malen dit advies bevestigd o.m. in de adviezen nr. 940 van 25 oktober 1965, 507 van 25 november 1965, nr. 150 en nr. 1236 van 9 december 1965, nr. 1419 van 23 maart 1966, nr. 736 B van 15 december 1966, nr. 1560 van 9 februari 1967, nr. 1718 en nr. 1719 van 8 juni 1967 en nr. 2016 van 21 december 1967.

In verband met de adviezen nr. 1236 en nr. 1419 deelde het Ministerie van Financiën mee dat, voor de toepassing van artikel 52 van de S.W.T., de zes randgemeenten zullen worden aangezien als behorende tot het Nederlandse taalgebied, onverminderd de toepassing van artikel 7 van de S.W.T. Van zijn kant heeft de Minister van P.T.T. medegedeeld dat hij zich naar het advies nr. 736 B zou richten.

De inhoud van dit advies werd te dien tijde reeds door de Nederlandse afdeling aangezien als een vergelijk ten einde een praktische oplossing van het gestelde probleem te vinden.

- 3.- Daar het hogervernoemde standpunt van de Franse afdeling niet meer strookt met dit advies, herneemt de Nederlandse afdeling ter zake ook haar vrijheid.

X

X X

./.

B.- Argumenten wat de grond van de zaak betreft.

- 1.- Artikel 2 van de S.W.T. bepaalt dat het land wordt ingedeeld in vier taalgebieden.

De zes randgemeenten worden niet uitdrukkelijk bij een taalgebied ingedeeld.

Wanneer de wet geen klare bepaling bevat moet men de wil van de wetgever interpreteren.

- 2.- Het is ontegenzeggelijk zo dat de zes randgemeenten niet tot het Franse of het Duitse taalgebied behoren.

- 3.- Blijven dus over het Nederlands taalgebied en Brussel-Hoofdstad. Kunnen de randgemeenten beschouwd worden als ressorterend onder Brussel-Hoofdstad ?

Men zou een argument ten voordele van deze stelling kunnen zoeken in het feit dat de zes randgemeenten samen met Brussel-Hoofdstad onder het gezag van de Vice-Gouverneur van Brabant ressorteren.

Deze argumentatie wordt echter weerlegd door het feit dat de zes randgemeenten niet vermeld worden onder de gemeenten behorende tot Brussel-Hoofdstad en tevens verschilt hun taalstelsel grondig van dat van Brussel-Hoofdstad : volledige tweetaligheid in Brussel-Hoofdstad, terwijl het Nederlands de officiële taal is in de zes randgemeenten met een speciale regeling voor de franstaligen.

Welnu, ook de gemeenten met faciliteiten (bvb. taalgrensgemeenten) behoren tot een taalgebied : het Nederlandse (zoals Ronse) of het Franse (zoals Moeskroen).

De faciliteiten toegekend aan de randgemeenten beletten niet dat zij tot een bepaald taalgebied behoren. Laat ons even vergelijken :

Wat de bestuurszaken betreft :

Taal in binnendienst; taal voor de betrekkingen met de diensten waaronder zij ressorteren : Nederlands zes randgemeenten : art. 23 S.W.T.
taalgrensgemeenten van het Nederlandse taalgebied : art. 10 S.W.T.

Berichten en mededelingen : Nederlands en Frans zes randgemeenten, art. 24 S.W.T.; taalgrensgemeenten : art. 11, § 2, 2de lid.

Betrekkingen met particulieren : Nederlands of Frans : zes randgemeenten art. 25 S.W.T.; taalgrensgemeenten : art. 12, 3de lid.

Getuigschriften, machtigingen en vergunningen

zes randgemeenten : taal van particulier (art. 26) taalgrensgemeenten : de taal van de streek met mogelijkheid van vertaling ; getuigschriften worden echter gesteld in de taal van verzoeker (art. 14, § 1, S.W.T.).

Eisen gesteld aan het personeel in verband met de kennis van de tweede landstaal

Voor de taalgrensgemeenten : toepassing van art. 15, § 2 : elementaire kennis voor de personeelsleden die omgang hebben met het publiek, maar er wordt een voldoende kennis geëist voor de gemeentesecretaris, de ontvanger en de politiecommissaris (Verklaring van de H. SAINT-REMY dd. 11 juli 1963 - Parl. Hand. p. 10).

Voor de randgemeenten : In de vier bij art. 28 S.W.T. bedoelde gemeenten, moeten alle ambtenaren en personeelsleden die een functie bekleden welke hen in contact brengt met het publiek, het bewijs leveren dat zij een elementaire kennis van de Franse taal hebben.

In Sint-Genesius-Rode en Wezembeek-Oppem, is daarentegen een dergelijke verplichting niet aan het personeel opgelegd. De wet schrijft de gemeenteoverheden voor hun diensten zodanig te organiseren dat aan de verplichtingen inzake tweetaligheid zonder moeilijkheden kan worden voldaan (art. 31 S.W.T.).

Wat het onderwijs betreft :

In de zes randgemeenten is de onderwijstaal het Nederlands en in de nederlandstalige lagere scholen is het Frans er facultatief (vier uur per week in de 2de graad en acht uur per week in de 3de en 4de graad).

Franstalige lagere- en kleuterscholen kunnen enkel binnen bepaalde perken worden opgericht en in die lagere scholen is het Nederlands verplicht in de 2de, 3de en 4de graad (art. 7, § 3, A en B).

Voor de taalgrensgemeenten is het onderwijs van de tweede taal opgelegd vanaf het 3de jaar (art. 8 van de wet van 8 november 1962).

Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft ter zake uitspraak gedaan in zijn arrest van 23 juli 1968.

Wat de gerechtszaken betreft :

Uit de wet op het gebruik der talen in gerechtszaken blijkt, volgens de artikelen 2, 3, 4 § 3 (wet van 9 augustus 1963) en 7 bis (wet van 9 augustus 1963) dat de zes randgemeenten het Nederlands taalregime hebben, vermits de verweerder het gebruik van de andere taal (het Frans) mag vragen (art. 4 § 3) en vermits de verweerder woonachtig in een randgemeente mag vragen dat de procedure in het Frans zou worden voortgezet (art. 7 bis).

Uit de bijlage bij het gerechtelijk wetboek (gebiedsgrenzen en zetel van de hoven en rechtbanken) blijkt dat Drogenbos, Linkebeek en Sint-Genesius-Rode samen met Alseberg een gerechtelijk kanton vormen met zetel te Sint-Genesius-Rode; dat Wemmel met 13 Nederlandse gemeenten een gerechtelijk kanton vormen met zetel te Wolvertem; dat Kraainem en Wezembeek-Oppem samen een gerechtelijk kanton vormen met zetel te Kraainem.

Op grond van wat voorafgaat kan men derhalve besluiten dat de zes randgemeenten niet tot Brussel-Hoofdstad behoren. Vermits het behoren tot het Franse of het Duitse taalgebied a priori werd uitgesloten, behoren zij tot het Nederlandse taalgebied.

4.- Dit blijkt trouwens ook uit de volgende teksten in verband met de voorbereidende werkzaamheden van de wet van 2 augustus 1963.

a) Advies van de Raad van State aangaande het wetsontwerp.

(Besch. 331 (1961-1962) Nr. 1, p. 16;

"Wat de gemeenten met speciale regeling van Brabant betreft, is de benaming "randgemeenten", die door de memorie van toelichting gebruikt wordt, gepast voor zover zij van toepassing is op de acht gemeenten van het Nederlandse taalgebied"...

b) Verslag SAINT-REMY (Bescheid 331, nr. 27 - Kamer).

"De randgemeenten of zij Vlaams dan wel Waals zijn, blijven strikt homogeen..."

In dit verslag wordt meermaals gewezen op het verzet van de Vlamingen tegen aanhechting van de randgemeenten bij Brussel.

Tal van amendementen werden in verband met de aanhechting van de randgemeenten bij Brussel verworpen.

c) Verslag de STEXHE (Gedrukt stuk 304 - Senaat - Zitting 1962-1963).

"Andere commissieleden, integendeel, zijn van oordeel dat het samenbrengen van het volledig grondgebied van deze zes gemeenten in het arrondissement hoofdstad Brussel, zoals vroeger door de Regering was

voorgesteld, veel redelijker was : het is met leedwezen dat zij met de aldus geschapen hybridische toestand akkoord gaan".

En verder :

"De Minister wijst erop dat de voorgestelde tekst de Vlaamse aard van deze gemeenten erkent, onder meer door het uitsluitend gebruik van de Nederlandse taal in de binnendiensten..."

X

X X

d) Verklaringen afgelegd tijdens de parlementaire debatten :

9 juli 1963 (Parl. Hand. / Ann. Parl. p. 6-7)

Minister GILSON :

"La proposition du gouvernement avait reçu un accueil assez favorable au départ, mais a fait l'objet d'une opposition de plus en plus grande du côté flamand. Une objection répandue consistait à soutenir qu'il était inadmissible d'introduire des communes actuellement flamandes dans un arrondissement capitale dont le bilinguisme n'était pas encore acquis".

10 juli 1963 (P.H. / Ann. Parl. p. 8)

de H. VAN DEN BOEYNANTS :

"Wij zijn van oordeel dat het Vlaams karakter van die gemeenten moet geëerbiedigd en gehandhaafd worden en dat hun interne bestuurstaal de streektaal behoort te zijn.

Hun inschakeling in de Brusselse agglomeratie had ongetwijfeld het voordeel een duidelijke situatie in het leven te roepen, maar zij was een inbreuk op dit fundamenteel beginsel.

Waar is dan de gebiedsroof ? Waar de gecamoufleerde annexatie".

10 juli 1963

de H. DE SAECHER (P.H. / A.P. p. 11-12)

"Tot onze verbazing hebben wij vastgesteld dat bij deze indeling de zes betrokken randgemeenten worden ingedeeld bij de Brusselse agglomeratie. Daar wij ons verzet hebben tegen de aanhechting op administratief gebied, zijn wij niet zinnens de aanhechting op gerechtelijk gebied te aanvaarden".

24 juli 1963

de H. TRAPPENIERS (P.H. / A.P. p. 1496)

"Wij onthouden dat, naar de geest en de wet en ook volgens de verklaringen van de heer GILSON deze gemeenten hun Vlaams karakter behouden. Zij zijn dan ook alleen naar buiten tweetalig en dit ten bate van de franssprekende bevolking".

24 juli 1963

de H. NIHOUL (P.H. / A.P. p. 1498)

"Les sociaux-chrétiens flamands n'en ont pas voulu (du rattachement à Bruxelles) et le gouvernement a mis sur pied une autre formule plus compliquée mais qui, malgré tout, respecte les droits essentiels des francophones. Je l'accepte avec l'espoir que dans l'avenir un climat plus serein permettra de rattacher les six communes à l'agglomération bruxelloise".

25 juli 1963

de H. Karel VAN CAUWELAERT

"Het is mij opgevallen dat er met betrekking tot het begrip taalgebieden in dit land onduidelijke uitdrukkingen werden gebruikt, soms ook door de verslaggever. Dit begrip moet zeer duidelijk worden omschreven om later misverstanden te vermijden. Volgens de huidige ontwerpen zijn er in dit land vier taalgebieden : een franstalig, een nederlandstalig, een duitstalig en een tweetalig, namelijk de Brusselse agglomeratie. In de drie taalgebieden zijn er gemeenten waarin faciliteiten worden voorzien, ook al zijn deze niet dezelfde voor al die gemeenten. Zij doen echter geen afbreuk aan het fundamenteel eentalig karakter van de betrokken gemeenten.

Ik zou de Minister van Binnenlandse Zaken willen vragen dit nog een uitdrukkelijk te bevestigen, opdat er geen misverstanden mogelijk zouden zijn. Dit geldt niet alleen voor de zes Brusselse randgemeenten, maar ook voor de gemeenten langs de taalgrens waarvoor faciliteiten zijn voorzien.

Er zijn buiten de Brusselse agglomeratie geen tweetalige gebieden.

Er zijn wel gemeenten met faciliteiten die naargelang de plaats en de omstandigheden, verschillen".

5.- Is artikel 52 van de S.W.T. toepasselijk op de bedrijven die hun exploitatiezetel hebben in de gemeenten met een eigen taalregeling, opgesomd in artikel 7, namelijk : Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Wemmel en Wezembeek-Oppem ?

De regering Lefèvre - Spaak heeft het hele taalprobleem gesteld, nl. taalgrens, taalgebruik in bestuurszaken, in het onderwijs en in gerechtszaken.

De eerste fase betrof de definitieve afbakening van de taalgrens.

Om de taalgrens vast te leggen diende de wet van 28 juni 1932 als vertrekpunt. De wetgever van 1932 is uitgegaan van het standpunt dat vier provinciën als Vlaams, en vier provinciën als Frans moesten worden beschouwd, terwijl Brabant als een gemengd gebied moest worden aangezien, waarvan Louven een Vlaams en Nijvel een Frans arrondissement was en waar het arrondissement Brussel was ingedeeld in de Brusselse agglomeratie en in Vlaamse gemeenten (cfr. Van der Molen - Administratief Lexicon - Het gebruik der talen in bestuurszaken, nr. 19, p. 18).

De aldus afgebakende gebieden waren niet homogeen : in sommige provinciën en arrondissementen waren gemeenten gelegen waarvan de meerderheid der inwoners een andere taal spraken dan die van het taalgebied waartoe zij behoorden (artikel 3) en andere gemeenten met een beschermde minderheid, waar 30 t.h. van de inwoners verklaarden meestal een andere taal dan die van de meerderheid te spreken (artikel 6, § 4). Onder de gelding van de wet van 28 juni 1932 behoorden de zes randgemeenten tot het Nederlandse taalgebied.

De wet van 8 november 1962 heeft door de wijziging van provincie-, arrondissements- en gemeentegrenzen een einde gemaakt aan het bestaan van allogene of verdwaalde gemeenten en artikel 3 van de wet van 28 juni 1932 opgeheven; zij heeft artikel 6, § 4, van deze wet vervangen door een nieuwe bepaling die de aanwijzing van de gemeenten met beschermde minderheid niet meer deed afhangen van de resultaten van de jaarlijkse volkstelling, maar ze bij naam aanduidde. Die gemeenten genieten een eigen taalregeling die afwijkt van die van het taalgebied waartoe ze behoren.

Bij de parlementaire voorbereiding van de wet van 2 augustus 1963 werden amendementen ingediend, o.a. door de heren MUNDELEER en SAINT-REMY, om talrijke gemeenten bij het taalgebied van de Brusselse agglomeratie in te lijven. De Regering diende zelf een amendement in volgens hetwelk de Brusselse agglomeratie, naast de gemeenten opgesomd in de wet van 28 juni 1932 en in die van 2 juli 1954 ook zou omvatten de gemeenten Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Wemmel en Wezembeek-Oppem.

Dit amendement werd in de Commissie van Binnenlandse Zaken aanvaard, maar de Regering, onder de druk van een groot gedeelte van de Vlaamse bevolking, stelde een amendement voor op de tekst aangenomen door de Commissie, waarbij de zes genoemde randgemeenten niet werden ingelijfd bij Brussel-Hoofdstad, maar samen een afzonderlijk administratief arrondissement zouden vormen met een bijzondere taalregeling. Dit amendement, dat geen terugslag had op de grenzen van de taalgebieden, werd in de definitieve tekst van de wet opgenomen. In het verslag van de heer DE STEEXHE (p. 17) kan men trouwens lezen : "De Minister wijst er op dat de voorgestelde tekst de Vlaamse aard van deze gemeenten erkent..."

Uit wat voorafgaat blijkt dat de zes randgemeenten tot het Nederlandse taalgebied behoren. Voor de bedrijven wordt het taalgebruik bepaald door de taal van het gebied waar de exploitatiezetel gelegen is. Is die exploitatiezetel gelegen in een van de zes randgemeenten, dan dienen de in artikel 52, § 1 bedoelde akten en bescheiden in de Nederlandse taal gesteld te worden.

6.- Toepassing op de ondernemingen.

a) Kan een onderneming van de "faciliteiten" voor franstaligen genieten ?
Neen.

Dit is nergens voorzien. De faciliteiten, zijnde uitzonderingen, moeten strikt geïnterpreteerd worden en zijn trouwens uitdrukkelijk in de wet opgesomd. De ondernemingen moeten zich derhalve voegen naar het algemeen regime van dit arrondissement, nl. nederlandstalig.

- b) Bovendien zij opgemerkt dat in de geest van de wet de ondernemingen aan strengere wetsvoorschriften onderworpen zijn, omdat zij enigszins een publieke (sociale) functie hebben. Een onderneming in de randgemeenten zal zich veeleer moeten voegen naar het regime van de administratie dan naar dat van de particulieren.
- c) Indien de ondernemingen met zetel in de randgemeenten wel van de faciliteiten zouden mogen gebruik maken, dan zou dit kunnen leiden tot volgende absurde toestand : de onderneming zou in sommige gevallen uitsluitend Frans mogen gebruiken, wat duidelijk in strijd is met het overwegend nederlandstalig karakter van dit arrondissement. En indien men voor absolute vrijheid zou pleiten, op grond van artikel 23 van de grondwet, dan zou het taalregime van die essentieel nederlandstalige randgemeenten minder verplichtingen opleggen dan dat van het tweetalige Brussel-Hoofdstad.

7.- De Nederlandse afdeling wenst er tenslotte op te wijzen dat, zo de randgemeenten niet zouden ingedeeld zijn bij een van de vier gebieden, bedoeld bij artikel 2, een aantal bepalingen van de S.W.T. - en niet alleen artikel 52 - in bepaalde gevallen niet kunnen toegepast worden. Zulks is o.m. het geval voor de bepalingen in verband met de gewestelijke diensten. Inderdaad, geen enkel van de artikelen 33 en volgende zou nog van toepassing kunnen zijn van het oogenblik af dat een gewestelijke dienst in zijn ambtsgebied een of meer randgemeenten zou tellen, aangezien de bedoelde artikelen steeds gewag maken van gemeenten die in een of meer van de vier bij artikel 2 bedoelde gebieden gelegen zijn en zij niets bepalen voor de gewestelijke diensten waarvan het ambtsgebied een of meer gemeenten omvat die tot geen enkel gebied behoren. Aldus zou o.m. het provinciaal bestuur van Brabant aan de toepassing van de S.W.T. ontsnappen. Men ziet onmiddellijk waartoe deze stelling kan leiden.

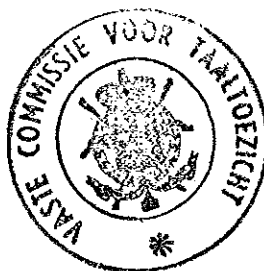
X

X X

Om al deze redenen is de Nederlandse afdeling van oordeel dat, de wet van 2 augustus 1963 de randgemeenten niet uitdrukkelijk bij het Nederlandse taalgebied moest indelen, daar het overbodig was, gelet op de talrijke bepalingen waarbij het fundamenteel Nederlands stelsel van deze gemeenten wordt vastgelegd.

De Nederlandse afdeling trekt hieruit het besluit dat in het beschouwde geval de in de klacht bedoelde onderneming met zetel te Drogenbos, om aan de taalwetten te voldoen, de betwiste voorgencmen wijzigingen aan de statuten, in het Nederlands had moeten stellen.

DE VOORZITTER

[Redacted signature]